

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 108/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. februára 2014 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť K. M., zastúpeného advokátkou JUDr. Annou Mišovou, Špitálska 2905, Komárno, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Komárno č. k. 3 Nt 18/2013-40 z 5. septembra 2013 a uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 4 Tos 132/2013-56 z 30. októbra 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť K. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. decembra 2013 doručená sťažnosť K. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) č. k.

3 Nt 18/2013-40 z 5. septembra 2013 a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Tos 132/2013-56 z 30. októbra 2013.

Sťažovateľ podal okresnému súdu návrh na povolenie obnovy konania, ktoré bolo právoplatne skončené rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 To 42/2007 zo 4. apríla 2008. Sťažovateľ bol v tomto konaní odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov a 4 mesiace s použitím tzv. asperačnej zásady podľa § 35 ods. 2 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov účinný do 31. decembra 2005. Sťažovateľ v návrhu poukazoval na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 a namietal, že uložený trest odňatia slobody je v zrejmom nepomere k závažnosti činu, argumentujúc, že *„tresty uložené podľa asperačnej zásady, podľa názoru Ústavného súdu SR, nespĺňajú podmienku primeranosti“*.

Okresný súd zamietol návrh sťažovateľa uznesením z 5. septembra 2013 podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku, pretože neboli zistené podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku. Okresný súd konštatoval s poukazom na § 41b ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), že sťažovateľ vykonal uložený trest už 27. septembra 2012, a teda nie je splnená podmienka na obnovu konania predpokladaná týmto ustanovením. Krajský súd zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu súdu prvého stupňa.

Sťažovateľ nesúhlasí s uvedeným právnym názorom a tvrdí, že hoci trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov a 4 mesiace uložený mu rozsudkom krajského súdu č. k. 2 To 42/2007-566 zo 4. apríla 2008 vykonal 27. septembra 2012, táto skutočnosť *„nezakladá dôvod pre nepovolenie obnovy konania. Nezákonne uloženým trestom bolo zasiahnuté do základných práv na osobnú slobodu, ochranu majetku, ochranu súkromného a rodinného života sťažovateľa. Sťažovateľ má za to, že v prípade povolenia obnovy konania vznikne sťažovateľovi nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v platnom znení.“*

Podľa názoru sťažovateľa boli v jeho veci splnené podmienky na povolenie obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku, a preto okresný súd a krajský súd porušili jeho základné právo na súdnu ochranu, keď tento návrh zamietli. Preto navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Uznesením Okresného súdu Komárno sp. zn. 3 Nt/18/2013-40 zo dňa 5. 9. 2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 30. 10. 2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4 Tos/132/2013-56 zo dňa 30. 10. 2013 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Okresného súdu Komárno, sp. zn. 3 Nt/18/2013-40 zo dňa 5. 9. 2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 30. 10. 2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4 Tos/132/2013-56 zo dňa 30. 10. 2013 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie Okresnému súdu Komárno.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 225,31 € (slovom dvestodvadsaťpäť euro a tridsaťjeden centov), t. j. 2 úkony právnej služby po 86,93 Eur prevzatie a príprava a podanie ústavnej sťažnosti) + 2 x paušálna náhrada po 6,95 Eur + DPH v sume 37,55 Eur, na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Anny Mišovej, vedený v... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

1. K namietanému uzneseniu okresného súdu

Právomoc ústavného súdu v konaní o sťažnosti sa riadi ústavným princípom subsidiarity a je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú

všeobecné súdy, ktoré sú povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto právomoc ústavného súdu nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd mohol domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Podľa § 402 ods. 3 Trestného poriadku proti uzneseniu o návrhu na povolenie obnovy konania je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

Sťažovateľ mal možnosť využiť na ochranu svojich práv proti rozhodnutiu okresného súdu riadny opravný prostriedok, túto možnosť využil a o jeho sťažnosti rozhodol krajský súd. Právomocou na poskytnutie súdnej ochrany teda disponoval krajský súd.

Na základe uvedeného ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému uzneseniu krajského súdu

Sťažovateľ namieta, že krajský súd porušil jeho základné právo na súdnu ochranu tým, že nerozhodol o povolení obnovy konania. Podľa sťažovateľa boli splnené podmienky podľa § 394 Trestného poriadku, pričom sa odvoláva na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 ako na skutočnosť súdu skôr neznámu, ktorej existencia je podľa jeho názoru dôvodom na povolenie obnovy konania v jeho veci.

Krajský súd zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu súdu prvého stupňa s odôvodnením, že rozsudok, ktorého zrušenia sa sťažovateľ domáha, bol vykonaný 27. septembra 2012, a preto *„nebola splnená podmienka požadovaná ustanovením § 41b*

odsek 1 citovaného zákona o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky na konštatovanie, že strata účinnosti právneho predpisu je v danom prípade dôvodom obnovy konania podľa ustanovenia § 394 odsek 1 Trestného poriadku a preto aj podľa názoru krajského súdu na povolenie obnovy daného konania neboli splnené materiálne podmienky požadované citovaným ustanovením Trestného poriadku“.

Ústavný súd nálezom sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 rozhodol, že v § 41 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 300/2005 Z. z.“) slová v texte za bodkočiarkou „súd uloží páchatel’ovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ nie sú v súlade s čl. 1 ústavy.

Podľa § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde ak súd v trestnom konaní vydal na základe právneho predpisu, ktorý neskôr stratil účinnosť v zmysle čl. 125 ústavy, rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný, strata účinnosti takého právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia je dôvodom obnovy konania podľa ustanovení Trestného poriadku.

Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli same osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel’a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel’a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Zo znenia § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde jednoznačne vyplýva, že strata účinnosti právneho predpisu podľa čl. 125 ústavy je dôvodom obnovy konania podľa

Trestného poriadku len vtedy, ak rozsudok, ktorý bol vydaný na základe takéhoto právneho predpisu, nadobudol právoplatnosť, ale nebol ešte vykonaný.

Vo veci sťažovateľa táto podmienka nebola splnená, a preto krajský súd postupoval v súlade so zákonom (Trestným poriadkom a zákonom o ústavnom súde), keď sťažnosť sťažovateľa zamietol. Ústavný súd poukazuje pritom aj na svoju judikatúru, podľa ktorej postup súdu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu vyjadreného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97).

V nadväznosti na zistenie, že nebola splnená jedna z kumulatívnych podmienok podľa § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde, je bezpredmetné zaoberať sa úvahou, či sa sťažovateľ mohol s odvolaním sa na § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde a poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 domáhať obnovy trestného konania, v ktorom nebol odsúdený podľa § 41 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Sťažovateľ neuvádzal v návrhu na obnovu konania žiadne iné okolnosti, ktorými by sa mal krajský súd zaoberať pri úvahe, či sú v jeho veci splnené podmienky na povolenie obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku.

Podľa čl. 51 ústavy sa možno základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy domáhať len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. Vzhľadom na to, že krajský súd posúdil návrh na povolenie obnovy konania v súlade s právnou úpravou podľa Trestného poriadku a zákona o ústavnom súde, ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa je v tejto časti zjavne neopodstatnená.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poukazuje aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej sa tento článok dohovoru nevzťahuje na konanie o návrhu na obnovu konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozhodnutím o civilných právach alebo záväzkoch alebo právoplatným rozhodnutím o oprávnenosti trestného obvinenia (Kulnev v. Rusko, rozhodnutie

z 18. 3. 2010, č. 7169/04, Rudan v. Chorvátsko, rozhodnutie z 13. 9. 2001, č. 45943/99). Článok 6 ods. 1 je aplikovateľný až na obnovené konanie. Ústavný súd vo svojej judikatúre postupuje rovnako a sťažnosti namietajúce porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní o návrhu na obnovu konania odmieta ako zjavne neopodstatnené (napr. I. ÚS 227/2013 a tam uvedená judikatúra).

Ústavný súd zistil dôvody na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v celom jej rozsahu, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. februára 2014